

לבצע את פקודותיו של המפקד אין פירושו „לפחד ממנו יותר מאשר מהאויב“, כי הפחד ממפקדו ודאי יפחד גם מהאויב.

הגבול למאבק על הדעה

אל"מ מ. גור מניח במאמרו — תוך הסתייגות — כי ברוב המקרים הגבול למאבק הוא קבלת ההחלטה על-ידי המפקד. לדעתי יש לקבל גבול זה ככלל, ללא כל הסתייגות, ואין לחרוג ממנו. כלל זה חייב להיות ברור לכל קציני-מטה ועל-פיו יש לחנכו. אין זה סותר את הצורך להעמיד מדי פעם לבחינה מחודשת את תכניות האב, ולבחון על-פי העובדות וההערכות אשר נוספו או שוננו.

באשר לכל היתר במאמרו של אל"מ מ. גור: כל הכבוד. אין לי ספק, כי הערכים של האדם הם גורם רב משקל ומשמעות בין המרכיבים שישפיעו על הניצחון או על הכישלון, אך חוש הפרופורציה גם הוא חשוב.

לכן, לא נראה כי יכולות להיות סתירות וניגודי אינטרסים מהותיים בין הרמות השונות. יכול להיות (אפילו רצוי שיהיה) ויכוח באשר להיקף המשימה וכמות האמצעים. אבל מה רב המרחק בין ויכוח כזה לבין „מלחמה“!

„נגד מפקדו“ — מדוע יש לקבוע כלל, כי קציני-מטה חייב להילחם נגד מפקדו? אולי למפקד שיקול הגיוני ותכליתי; לשם מה קביעה מוחלטת זו?

לאמיתו של דבר רק הכותרת „מהות המאבקים“ היא „נגד המפקד“, בעוד הפירוט מצביע על הסכנות שבגישה זו. אך לדעתי גם הכותרת מיותרת. במושג „מלחמה“ רצוי להשתמש כאשר אנו מתיחסים לאויב, ואילו בדיון בין המפקד לקצין-מטה מספיק המושג „ויכוח“.

בסיכומי של דבר חייב קציני-מטה לזכור, כי האחריות הבלעדית לקבלת ההחלטה ולביצוע התכנית הינה של המפקד. דברים אלה אינם עומדים בשום סתירה לחובתו הבסיסית של קציני-המטה להציג בפני מפקדו את כל העובדות, ההערות וההמלצות, גם את אלו שאינן לרוחו של המפקד.

החלטה פורמלית - מהי?

דס"ג א. פורן

● אמנם ממפקד דורשים מעל הכל הצלחה בשדה-הקרב, אך כיוון ששעות הקרב קצרות הן ואילו ההכנות מרובות, עולה לעתים משקלן של דרישות אחרות מהמפקד (מבלי ליטול את הבכורה מההצלחה בקרב) כגון: כושר ארגון, הדרכה והכנת אנשים לקרב, טיפול בחיילים ועוד.

מהות המאבק

(מתוך המאמר)

ובכן — כנגד מה וכנגד מי אנו נלחמים? כנגד מה חייב קצין-המטה לאזור כל כוחות נפשו ולצאת חוצץ?

- * נגד השגרה.
- * נגד מוסכמות.
- * „נגד“ הערכות והנחות של הרמה הגבוהה.
- * „נגד“ הערכות והנחות של קציני-המטה האחרים.
- * „נגד“ מפקדו.

ברצוני להשיג השגות אחדות למאמרו הנ"ל של אל"מ מ. גור.

יתכן שהערותי והשגותי הן בבחינת „התפרצות לדלת פתוחה“ והכותב לא התכוון לדברים כפי שאני הבינתיים, אך כך היא התרשמותי כ„קורא מן השורה“...

מה נדרש מקציני-מטה לעומת הנדרש ממפקד

(מתוך המאמר)

- הנדרש ממפקד הוא להחליט, לפעול ולחצליח ובקציני-המטה אנו מבקשים מאפיינים אחרים:
- * עצמאות המחשבה והעזה להביעה.
- * כושר ניתוח מחשבתני.
- * יכולת להציג באופן ברור ומשכנע עובדות, נתונים, מסקנות והמלצות.
- * נאמנות.
- * נכונות להיות האיש מאחורי הקלעים ו„להגיח“ רק כשיש הכרח בכך.
- ממפקד אנו דורשים מעל הכל הצלחה בשדה-הקרב.

נדמה לי שהפרדה שהפריד הכותב בין מפקד לקציני-מטה, באשר לתכונות הנדרשות מזה ומזה, היא מלאכותית במידה מסויימת.

- כל אחת מהתכונות שפורטו לעיל טובה היא הן למפקד והן לקציני-המטה.
- כל מפקד (בכל הרמות) הוא במידה מסויימת „קצין-מטה“ של הרמה מעליו.